

Æble/PæreNYT

Nr. 1 // 12. marts 2018

Bestil besøg nu

Det er vigtigt at bestille besøg i god tid, så du kan få besøg, når der er brug for det og så konsulenterne kan planlægge deres tid og kørsel bedst muligt.

Kontakt konsulenten direkte. Telefonnumre og mailadresser står på sidste side.

FÆLLES

Husk!

31. marts: Frist for indberetning af pesticidforbrug

31. marts: Frist for indberetning af gødningsregnskab

RIMpro og Fruitweb

- Har man egen klimastation kan data gå enten til RIMpro eller Fruitweb.
- RIMpro har modeller for: Skurv, Meldug, Sodplet, Ildsot, Frugttrækræft, Æblevikler, Æblehveps, Udtynding.
- Fruitweb har modeller for: Skurv, Æblevikler.
- Service af klimastation: Arne Gerbild, ag@fruitweb.info, mobil: 21 59 10 45

INDHOLD

FÆLLES	1
Husk!	1
RIMpro og Fruitweb	1
Maskinbeskæring	2
Rodbeskæring	2
Stammesnit	2
Monilia-mumier	3
Spindemideæg	3
Bestil feromonkapsler og limplader	3

KONVENTIONEL	4
GØDNING	4
Ukrudtsbekæmpelse	5
Diflufenican-holdige midler (DFF, Legacy, Quartz, Semptra)	6
MaisTer	6
Kobber - bladgødskning	6

ØKOLOGI	7
Læsket kalk mod frugttrækræft	7
Mosegrisejagt	7
Renskæring af kræftsår	7
Overvintrende løv?	8
Afskrækning af hjortevildt	8
Har du udenlandske medarbejdere ansat?	8
Æblepærekлубben orienterer	8

	RIMpro	Fruitweb
Pris for klimadata	50 € (inkl. 19% VAT)	50 € (inkl. 19% VAT)
Pris ved egen klimastation	200 € (eks. VAT)	200 € (inkl. 19% VAT)
Pris uden egen klimastation		230 € (inkl. 19% VAT)
Gæst i brugergruppe	150 € (eks. VAT)	
Hjemmeside	http://www.rimpro.eu/	http://www.fruitweb.info/

Beskæring

Finbeskæringen bør afhænge af blomstersætningen. Det er vigtigt, at man først begynder at klippe blomsterknopper væk, når man med sikkerhed kan se, at der er for mange. Tjek for eventuelle frostskafer efter den sidst tids kuldeperiode!

I blandt andet Elstar kan det stadig være svært at bedømme blomstermængden på nuværende tidspunkt - særligt hvis der er brugt Regalis i 2017.

Nyplantninger:

Helt unge plantninger skal først beskæres, når der ikke længere er fare for hård frost. I udgangspunktet beskæres nyplantninger minimalt. Lystilgangen er god til alle dele af træet, derfor behøver man ikke tage grene ud for at få lys ind i træet. Samtidig forsyner toppen rødderne og dermed opbygges rodsystemet. Om det overhovedet er nødvendigt at beskære nyplantninger vil blandt andet afhænge af træets kvalitet. Et passende antal grene i rigtig tykkelse og højde på træet samt mulighed for vanding er argumenter for at undlade beskæring. Sættes der yoke-system kan kraftige sidegrene knækkes og lægges ned på tråden fremfor at blive taget ud (dette gøres først senere på foråret).

Blomsterknopper i enden af bundgrenene klippes af for at undgå at frugt tynger grenen ned, for at afstive grenen og for at stimulere til brydning inde på grenen (se foto).

I nyplantninger bør træer med kræftinfektioner på stammen erstattes med nye træer.

Maskinbeskæring

Hvis man påtænker at starte maskinbeskæring er det nu formningen af træerne skal gøres. Hvis det kan foretages i en periode med frost eller en længere periode med tørt vejr er det en fordel af hensyn til at undgå infektioner af frugttræskræft.

Ved start i ældre træer starter man med rundsav. Bredden af træer skal være ca. 35-40 cm ved basis og 25-30 cm i toppen på hver side af træer så den totale træbredde bliver 70-80 cm i bund og 50-60 cm i top.

Rodbeskæring

- Når væksthøjden skal bedømmes, skal man ikke kun vurdere de skud, der udgår fra steder, hvor beskæringen sidste vinter er årsag til reaktion dvs. topskuddet og yderst på bundgrenene. Her er det nemlig ofte beskæringen, der har stimuleret til ekstra kraftig vækst. Se derfor også på væksten i frugttræskuddene; det er de skud der udgår fra den fortykkelse, hvor frugten har siddet.
- Husk at rodbeskæring udelukkende virker fremadrettet. Er der forventning om mange blomsterknopper i 2018 bør der ikke rodbeskæres for kraftigt, specielt ikke på let jord, hvor der ikke er vandingsmulighed til foråret.
- Ideelt set bør rodbeskæring være udført **6 uger før blomstring**. I træer med meget få blomsterknopper kan der dog rodbeskæres frem til 4-3 uger før blomstring.

Stammesnit

Stammesnit udføres indtil 3 uger før blomstring, og er aktuelt i træer, som er i så stærk vækst, at der skal mere kraftigtvirkende tiltag til end rodbeskæring, eller træer hvor rodbeskæring ikke er muligt f.eks. endetræerne.

Monilia-mumier

Sørg for at fjerne monilia-mumier. Det er de indtørrede klumper af frugter, der hænger i træerne. De skyldes inficerede frugter i den foregående sæson. Særligt i Ingrid Marie kan der sidde mange mumier. Mumierne vil sidde i træet og være smittekilde i løbet af den kommende sæson. Pil dem derfor ned og smid dem i køregangen for at reducere smittetrykket. Nogle steder ses det, at hvor der siden efteråret har siddet en mumie, er der kommet en kræftinfektion i grenen. Dette understreger vigtigheden af at få fjernet mumier.

Spindemideæg

- Kig efter æg af spindemider: Små røde æg i massevis på undersiden af grenvinkler og ved blade. Få overblik over hvor i plantagen, der er problemer med spindemider. De har det med at findes koncentreret i dele af plantagen, så lokaliser hvor de er og vurder om der er behov for tiltag.
- Fibro Olie er tilladt mod æg af spindemider. Max 1 behandling om året. Fibro er også tilladt i økologi.
- Anbefalet dosering: 20-30 l/ha. Tjek prisen hos din forhandler før du bestiller.
- Behandlingstidspunktet er lige før/på grøn spids, men ikke senere pga fare for svidning. Virkningen af olien på æg af spindemider er i form af kontaktvirkning, idet olien lægger sig som en film om æggene ("kvælning").
- Sørg for god dækning for maksimal effekt. Kør to gange i rækken (frem og tilbage). Blandes med 100 l vand per 2 liter Fibro. Tidligere forsøg har vist, at en væskemængde på 1.000 l/ha gav bedre effekt end 500 l/ha.
- Temperaturen skal være over 8 grader og der må ikke komme frost inden for 2 døgn efter behandling.
- Undgå brug af svovl i minimum 3 dage før og efter en behandling med mineralolie.
- Olien har sideeffekt på æg af tæger, skjoldlus og røde æblebladlus.

Bestil feromonkapsler og limplader

Der er nu åbnet for bestilling af feromonkapsler og limplader til sæsonen 2018. Bestil på <http://www.gartnershop.dk/>
Sidste frist for bestilling er 20. april.

KONVENTIONEL

GØDNING

- Vi opfordrer til at få udarbejdet en gødningsplan tilpasset de specifikke behov i den enkelte plantage.
- De seneste år er nogle avlere begyndt at bruge jordanalyser, som afdækker jordens CEC-kompleks. Ved brug af denne metode får man et billede af hvordan indholdet af de forskellige næringsstoffer er fordelt procentvis i forhold til hinanden på lerpartiklerne i jorden.
- Udover jordprøver og bladprøver bør vækstniveauet og forventet mængde blomsterknopper indgå i vurderingen af behovet for gødning.
- Tallene herunder er blot vejledende og tager udgangspunkt i en strategi, hvor behov for yderligere tilførsel i sæsonen vurderes.

Kvælstof - gødning Tidspunkt:

Store træer: 6 uger før blomstring

Småtræer: 4 uger før blomstring (rødder ligger øverligt)

Mængde:

Vejledning (mængder er koncentreret i rækken):

Æbler: 25-35 kg N pr. ha

Pærer: 40-50 kg N pr. ha

Tilpas mængden:

Følgende forhold skal man særlig obs på i forhold til den sæson vi går ind i:

- Har frosten i april 2017 betydet lille udbytte i 2017, kan der være ekstra mange blomsterknopper til 2018 - tjek for frostskafer efter den sidst tids kuldeperiode!
- Har der været rodbeskåret kraftigt i 2017 skal der også tages højde for det ved gødningstildelingen i 2018. Rodbeskårede træer kan optage mindre næring via rodsystemet, men toppen kan jo godt have behov for næring. Derfor kan rodbeskårede træer have behov for ekstra gødning.
- På lokaliteter som har fået ekstra meget nedbør i efteråret og henover vinteren kan der også være behov for at få fyldt lidt ekstra på nu.

Produkter

Om foråret er den ideelle fordeling af kvælstof som 50% nitrat (NO₃⁻) og 50% ammonium (NH₄⁺). Denne fordeling opnås eksempelvis med følgende produkter:

Produkt	Total N	Nitrat	Ammonium
Kalkammon-salpeter (KAS)	27%	13,7 %	13,3%
14-3-15 (klorfattig)	14%	5,7%	8,3%

Fosfor - gødning

Fosfortal (Pt):

Optimalt 4-6

Mængde:

Tommelfingerregel: Omkring 25 kg P pr. ha (bredspredd!) fører til en stigning i Pt på 1 enhed. Hvis ingen jordanalyser/gødningsplan, gå ud fra **10-20 kg P** pr. ha (koncentreret i rækken).

Kalium - gødning

Kaliumtal (Kt):

Optimalt 20-30

Hvilken ende af intervallet, som bør tilstræbes, afhænger af æbler/pære, jordtype, sort m.m.

Mængde:

Tommelfingerregel: Omkring 25 kg pr. ha (bredspredd!) fører til en stigning i Kt på 1 enhed.

Forudsat at indholdet af kalium i jorden er passende således at der blot skal suppleres for at holde niveauet ved lige, kan følgende bruges som rettesnor:

Clara Frijs med mange knopper: 100-125 kg K pr ha (koncentreret i rækken).

Småfaldne æblesorter i god bæring og mange knopper: ca 100 kg K pr ha (koncentreret i rækken).

Storfrugtede sorter (Gråsten, Aroma, Jonagored, Bellida, Lucas): 75-100 kg K pr ha (koncentreret i rækken).

Forslag til produkter:

Produkt	Kalium	Magnesium	
Patentkali	25%	6%	
Svovlsur kali	41,5 %	0	Ved Mg-tal over 15

Kaliumklorid anbefales generelt ikke på grund af indholdet af klorid, idet der er fare for, at andelen af klorid ikke når at blive vasket ud inden træernes rodaktivitet begynder.

Ukrudtsbekæmpelse

- Udover at bekæmpe ukrudtet fordi det konkurrerer med træerne om vand og næring, så bør det også holdes nede for at undgå, at mus og mosegrise trives i plantagen og gør skade på træerne.
- Varmeudstrålingen fra renholdt jord er større, og det vil dermed have betydning for temperaturen i træerne, at der rent under træerne. Ved frost i blomstringen er det små forskelle, som afgør, om/hvor omfattende skaden bliver.
- Glyphosat/Round-up virker helt ned til 3-5 °C, men jo lavere temperaturen er, jo længere tid går der før effekten ses. Efter behandling med glyphosat skal det helst være tørvejr i 6 timer eller mere.
- Om det er nødvendigt at gøre brug diflufenican og MaisTer i etablerede plantager, afhænger af det givne ukrudtsproblem. Hvis ukrudtsbekæmpelse med glyphosat og MCPA har været tilfredsstillende hidtil, er der næppe grund til at lave noget om. Dette også af hensyn til den økonomiske synsvinkel; der skal være en grund til at ofre de ekstra omkostninger.
- I nyplantninger vil de fleste med fordel kunne anvende Diflufenican-holdige midler eller MaisTer umiddelbart efter plantning, se næste side.

Diflufenican-holdige midler (DFF, Legacy, Quartz, Sempra)

- Vær obs på at godkendelsen til "mindre anvendelse" til brug om vinteren kun gælder DFF, Legacy, Quartz, Sempra og ikke Diflanil.
- Behandlingsfristen i træer i bæring er 8 måneder, mens behandlingsfristen i etableringsårene er før knopbrydning.
- Diflufenican er god til frøkrudtsarter som agerstedmoder, hyrdetaske, fuglegræs, tvetand og ærenpris, men har stort set ingen virkning på rodukrudt.
- Diflufenican-holdige midler er jordmidler, som skal anvendes på fugtig, bar jord. Når jorden er fugtig opnås en god fordeling af midlet. Midlet lægger sig som en film og virker først, når ukrudtsfrøene spirer og midlet optages af kimstængel og blade.
- Brug af Diflufenican-holdige midler vil være aktuelt i nyplantinger (hvor der ikke bruges Round-up).
- For at et jordmiddel skal være effektivt, skal det ligge som en ubrudt film ovenpå jorden.

MaisTer

- I høstårene skal midlet anvendes med fuld afskærmning før knopbrydning.
- MaisTer er et bladmiddel som vil være særligt effektivt mod fremspirende ukrudt som blandt andet hyrdetaske, fuglegræs, brandbæger, hvidmelet gåsefod.
- Brugt på det rigtige tidspunkt vil MaisTer også have virkning på hanespore, der er blevet et problemukrudt. Hanespore fremspirer i løbet af forsommeren så en behandling før knopbrydning vil næppe have effekt til den tid hvor hanespore fremspirer.
- MaisTer vil være særlig aktuelt i nyplantninger og unge træer.
- MaisTer tilsættes MaisOil for at forbedre virkningen på græsser.

Kobber - bladgødsning

- Så snart knopskællene løsner og det første grønne kommer til syne i knopperne er det tid til at bladgødske med kobber.
- Det er vigtig ikke at bruge kobber efter "museøre". Dersom sprøjtning på "museøre" ikke efterfølges af regn, er der nemlig risiko for, at midlet genopløses/frigives ved regn på senere stadier, hvor blade/frugtanlæg er eksponerede, hvilket kan give fare for bladsvindning (og i værste tilfælde skrub på frugterne). Det er derfor bedst at bladgødske med kobber på "grøn spids" lige **før regnvej**.
- Doseringen af kobberoxychlorid er 1,5-2 kg/ha og afhænger af behovet.
- Af hensyn til regnorme og mikroorganismer i jorden, bør der kun udbringes den nødvendige mængde.

ØKOLOGI

Læsket kalk mod frugttræskræft

Calciumhydroxid-læsket kalk er et godkendt basisstof mod frugttræskræft i kernefrugt og stenfrugt.

Læsket kalk må anvendes til pletbehandling 1-2 gange ved sårbehandling efter beskæring, når træerne er i vinterdvale.

Læsket kalk er en stærk base og er farligt for øjnene og kan give hudirritation. Der kræves beskyttelsesbriller og handsker for at håndtere læsket kalk.

Læsket kalk forhandles under en lang række navne som f.eks. hydratkalk, luftlæsket kalk, byggekalk, fed kalk, kalkmælk, hvidtekalk og kulekalk.

Læsket kalk har en vis virkning overfor frugttræskræft. Men man skal ikke forvente 100 % effekt.

Mosegrisejagt

For at forebygge og bekæmpe mosegrise er det vigtigt at holde området omkring frugttræerne rent for ukrudt hele året. Mekanisk renholdelse generer også mosegrisene.

Der er erfaring for at kørsel med tromle i køregangene generer mosegrisene, både ved at trykke deres gange sammen og ved, at der er aktivitet i plantagen. **Det er også vigtigt at fjerne alt nedfaldsfrugt. Frugt der ligger på jorden er foder til mosegrisene.**

Sørg for at holde vegetationen i plantagen kort og at der er siddesteder til rovfugle i ca. 6 meters højde jævnt over plantagen. Når græsset er kort kan rovfuglene bedre se at fange mus og mosegrise.

Topcat fælder kan bruges til at fange mosegrisene. Desuden er katte, hunde og grise gode.

Topcat mosegrisefælden fra Andermatt Biocontrol AG. er en solid effektiv fælde, se foto >>>>

www.helthenihaven.dk

Renskæring af kræftsår

Denne maskine, som kan sættes til trykluft, er effektiv til renskæring af sår af frugttræskræft. Forhandles af Paul Cordes, Jork, Tyskland.

Sorternes følsomhed overfor frugttræskræft:

Meget Høj følsomhed: Rubens og Kanzi

Høj følsomhed: Cox, Discovery, Gala, Gloster, Ingrid Marie, James Grieve, Summerred, Wellant,

Moderat følsomhed: Collina, Gråsten, Rubinola

Laveste følsomhed: Aroma, Boskoop, Elstar, Jonagold, Pinova, Santana og Topaz.

Overvintrende løv?

Hvis der stadig findes blade fra sidste år på jorden i plantagen er det vigtigt at sørge for omsætning inden sæsonen starter. Primær smitte fra æbleskurv kommer fra disse blade. Omsætningen kan igangsættes ved at køre en gang med grenrive og græsslåmaskine eller ved at køre plantagen over med mekanisk renholdelse.

Afskrækning af hjortevildt i frugttræer

Midlet Trico baseret på Fårefedt er godkendt til økologisk produktion til afskrækning af hjortevildt i frugttræer. Bruges før knopbrydning med 15-20 liter per ha i 75 l vand. Midlet må ikke blandes med andre midler.

Æblepæreklubben orienterer

Bestyrelsen

På generalforsamlingen i ÆblePæreklubben 30. januar 2018 var der valg til bestyrelsen. I 2018 udgøres bestyrelsen af følgende:

- Jan Jager (formand)
- Niels Mortensen (næstformand)
- Boye Jensen (kasserer)
- Erik Lolle
- Mogens Hastrup
- Johan Laubjerg
- Henning Jensen
- Kim Nielsen
- Suppleant: Klaus Dalgaard

Har du udenlandske medarbejdere ansat?

Alle virksomhedsledere med ansatte, danske som udenlandske, skal leve op til den såkaldte 48-timers regel.

Den gennemsnitlige arbejdstid for en medarbejder må ikke overstige 48 timer om ugen over en periode på fire måneder. Selv om medarbejderen selv tilrettelægger sit arbejde eller ønsker at få sit overarbejde udbetalt frem for at afspadsere, er det stadig landmandens ansvar at sikre, at medarbejderen overholder 48-timers reglen.

Arbejder den ansatte mere end 48 timer om ugen i en periode på fire måneder, risikerer landmanden at skulle betale en godtgørelse på op til 25.000 kr. eller mere, hvis særlige omstændigheder taler for det.

Kilde:

https://www.landbrugsinfo.dk/Regelinfo/Sider/JS_18_har-du-udenlandske-medarbejdere-ansat.aspx

Maya Bojesen
Tlf. 21 71 77 57
myb@seges.dk

Hanne Lindhard Pedersen
Tlf: 87 40 66 06 / Mobil: 23 82 63 47
hlp@seges.dk

Lene Baarts
Tlf: 40 45 99 98
lba@seges.dk